

Timo Heinonen kok

Kirjallinen kysymys kansalaisten digitaalisen asioinnin turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Digitalisaation edetessä yhä useampi viranomais- ja yhteiskunnallinen palvelu siirtyy verkkoon. Tämä kehitys koskee erityisesti pankki- ja vakuutuspalveluita, Kelaa, Verohallintoa, terveydenhuollon sähköisiä kanavia, poliisin asiointipalveluja sekä muita julkisia ja yksityisiä toimintoja, joiden hoitamiseen liittyy olennaisena osana rahankäyttö tai henkilötietojen luovuttaminen.

Samaan aikaan kansalaisten kohtaamat tietoturvaohat ovat lisääntyneet merkittävästi. Erilaiset huijausviestit, valesivustot ja linkit, joiden kautta kalastellaan käyttäjätunnuksia, salasanoja tai pankkitietoja, ovat yleistyneet. Useat suomalaiset ovat menettäneet rahaa päädyttyään ulkoisesti täysin aidon näköisille, mutta huijareiden ylläpitämillä verkkosivuille. Huijausviestien ja -sivustojen taso on parantunut siinä määrin, että tavallisen käyttäjän on entistä vaikeampi erottaa oikea palvelu väärästä.

Lisäksi kansalaisille ei aina tiedoteta kaikista palvelumuutoksista. Esimerkiksi siirtyminen paperilaskuista pelkästään verkkopohjaiseen itse haettavan laskun käyttöön voi aiheuttaa sen, että asiakas ei tiedä muutoksesta ja palvelumaksu jää vahingossa suorittamatta. Tämä aiheuttaa turhaa häiriötä ja voi johtaa esimerkiksi vakuutusturvan katkeamiseen.

Digitalisaation edetessä riskinä on, että palveluista muodostuu sekava ja pirstaleinen kokonaisuus, jota erityisesti ikääntyneet tai digitaalisia palveluja harvemmin käyttävät kansalaiset eivät enää kykene hallitsemaan. Verkkopalveluiden käyttämiseen sisältyy monia muita varoittavia tekijöitä. Lainsäädännöllä olisikin tärkeää vahvistaa ja varmistaa niin sanottua verkkoesteettömyyttä ja myös keskeisten palveluiden saaminen fyysisesti niin sanotusti kasvatusten.

Kansalaisilla voisi olla yksi selkeä valtiollinen sivusto, johon olisi koottu kaikki yhteiskunnan keskeiset ja luotettavat verkkopalvelut. Kullekin linkille tulisi tarjota lyhyt selitys siitä, mitä palvelua se koskee, mihin tarpeisiin se on tarkoitettu ja miten asiointi tapahtuu. Tämä lisäisi turvallisuutta, vähentäisi huijausten riskiä ja helpottaisi erityisesti niiden kansalaisten arkea, joille digipalvelut ovat vieraita.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 69/2026 vp

Miten hallitus aikoo vahvistaa kansalaisten tietoturvaa tilanteessa, jossa huijausviestit ja -sivustot lisääntyvät ja niiden taso paranee jatkuvasti,

aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin valtiollisen, keskitetyn ja virallisen verkkosivuston perustamiseksi, johon kootaan kaikki keskeiset, yhteiskunnan luotettavat palvelulinkit sekä selkeät kuvaukset niiden käyttötarkoituksista,

onko hallitus valmis lainsäädäntöä kehittämällä parantamaan niin sanottua verkkoesteettömyyttä ja

onko hallitus valmis lainsäädännöllä varmistamaan myös keskeisten palveluiden osalta henkilöiden fyysisen asioinnin?

Helsingissä 6.3.2026

Timo Heinonen kok